

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklicati petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 7 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova
 ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisano in zadostno frankovano.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji	V inozemstvu
12 mesecev	Din 144—	Din 144—
6	72—	72—
3	36—	36—
1	12—	12—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 300 p nakaznico.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Italijansko-jugoslovenska pogajanja.

(Izvirni dopis.)

Rim, 23. junija.

O delovanju paritetne komisije se širijo v jugoslovenskih novinah najrazličnejše, ali vseskozi neresnične vesti. Te vesti poročajo o potovanju dr. Rybářa v Beograd, o njegovi vrnitvi z novimi navodili v Rim, o sejah paritetne komisije v Palazzo Chigi pod predsedništvom sen. Quartierija, o izjavah drugih italijanskih delegatov, Mattea, Gentile in gen. Mazzucca itd.

Vse te vesti so plod bujne fantazije nekega rimskega dopisnika, ki prodaja svoje laži jugoslovenskim uredništvom, najbrž za drag denar.

V resnici ni dr. Rybář niti za eno minuto zapustil Rima, in paritetna komisija ni imela do sedaj niti ene seje, niti v Palazzo Chigi, niti kje drugje. Le dr. Rybář je imel nekoliko zaupnih pogovorov s sen. Quartierijem. Gen. Mazzucca člani naše delegacije do sedaj niti videli niso, a sen. Quartieri je že ves teden odsoten iz Rima.

O stanju reškega vprašanja so brez dvoma v Beogradu bolj obveščeni nego mi v Rimu, zakaj tukajšnje novine sploh o pogajanjih nič ne poročajo oziroma prinašajo le jugoslovenske, kakor prej omenjeno, neresnične vesti.

Navzočnost naših delegatov in strokovnjakov se porablja v to, da se skuša rešiti neka ekonomska in finančna vprašanja, ki niso bila rešena na prejšnjih rimskih konferencah naslednjih držav ali ki so v zvezi s saintmargheritskimi konvencijami. Razprave o tem so se

začele v Palazzo Chigi v ponedeljek dne 18. t. m. pod predsedništvom kom. Luciollija in ob sodelovanju celega štaba zastopnikov zainteresiranih italijanskih ministrstev. Z jugoslovenske strani se udeležujejo teh razprav dr. Rybář, dr. Hacin in gen. tajnik jugoslovenske delegacije Cvjetiča. Paralelno se vršijo tudi pogajanja naših pomorskih strokovnjakov dr. Račića, nač. Verone in gen. ravnatelja Sasića z laškimi strokovnjaki o detaljnih izvršitvenih vprašanjih Trumbić - Bertolinijeva sporazuma o razdelitvi bivših a. in og. paroplovnih društev med Italijo in Jugoslavijo.

Na glavni konferenci se je do sedaj razpravljalo o vprašanju, v kakšni valuti in po kakšnem razmerju se imajo plačati medsebojni privatni dolgi, ki so nastali do zamenjave a. o. valute v sedaj laških krajih; nadalje o načrtu sporazuma glede stečajev (falimentov), o položaju pripadnikov ene države v drugi državi v slučaju razlastitve nepremične imovine, zlasti torej z ozirom na agrarno reformo; o privatnih zavarovalnih društvih, o odpravi vojnih in povojnih sekvencij in sličnih mer in o vrnitvi odnešenih stvari.

Program te konference obsega še precej vprašanj, od katerih so nekatera tudi za nas od precejšnje važnosti.

Paritetna komisija pa še vedno — čaka.

Potreba po odločnosti in smotrenosti državne oblasti.

Vlada je prepovedala Radiću veliko zborovanje, katero je napovedal 24. junija v Zagreb. Utemeljitev prepovedi se naslanja na gotovo varnostne momente, upošteva pa tudi važno politično misel. V zadnjih tednih namreč Radić prav nič ni pokazal, da se misli poboljšati, da hoče konkretno politiko, da mu je za dejansko spravo ter za pozitivno, graditeljno sodelovanje v narodni skupščini in v naši politični ter strankarski javnosti. Upoštevam, da je težko izpremeniti od danes do jutri svojo duševnost in se iz kapricioznega demagoga in govorniškega žonglerja preleviti v razsodnega in blagohotnega politika. Vlada je imela v narodni skupščini in v zadnjih dogodkih na Bolgarskem dela preko glave in ni mogla vseh 24 ur na dan posvetiti osebi gospoda Radića in poslušati njegove dnevne tirade o seljaštvu in njegovem človečanstvu, o republikanskem monarizmu in dvoboju Azije z Evropo. To so stvari, ki se danes že priskutijo najzabitejšemu seljaku in bi bilo samo vprašanje priznane težnje po odločnejšem oblastnega pritiska, da spametuje nesrečne voditelje današnjih Hrvatov. Vlada je torej upoštevala varnostne oziroma, ozirala pa se je tudi na politično situacijo in spoznala, da z Radićevim politiko ni moči resnega porazgovora. Odrakla je torej popolnoma upravičeno demagogu, da po nepotrebnem šaranga političnega spektakla željno hrvatsko seljaštvo in zagrebško meščanstvo. Tudi volilni shod po veljavnem hrvatskem zborovalnem zakonu je vlada prepovedala in g. Radić se je včeraj zadovoljil z okusnim kosilom v velikem restoranu, kjer je zbral nekaj stotin svojih najvernejših pristašev. Po mestu je došlo do malih demonstracij, katere je policija z lahko obvladala. Popoldne pa je bil Zagreb popolnoma pomirjen in kazal svoje običajno nedeljsko lice spretnega valutnega in trgovskega prekopavanja, kavarniškega dandizma in sportskih prekanj. Na obedu seveda Radić ni mogel molčati. Govoril je stvari, ki nimajo ne glave ne nog. V nedolžni prepovedi enega samega zborovanja vidi napoved vojne med Beogradom in Zagrebom. Rekel je, da je prišel čas, da Hrvatje končno postanejo samostojni gospodarji svojega žepa (!). Izustil je tudi

dobro misel, da se narod pridobiva za sebe, če se mu pusti in prizna polna svoboda. Pozabil pa je pristaviti, da morajo najprej narod voditi resni politiki, ne pa šarlatani Radićevega kova. Nadalje je vskliknil, da se Evropa ne more sporazumeti z Azijo, kar je gotovo na prisotne seljake učinkovalo prilično globokomunno. Končno je sramežljivo priznal, da odti danes v Beograd, bi pomenilo priznati, da ni več hrvatskega naroda in hrvatske suverenosti. Pozval je prisotne muslimane, da zapuste beogradsko skupščino.

Prepoved Radićevega zborovanja je umestna politična gesta beogradske vlade. Z njo je izrazila, da noče v bodoče izgubljati časa z zmedeno in nedoločeno politiko sedanjega hrvatskega predstavništva. Papirnati lepoti zborovalne svobode nasprotuje kruta realnost neresne demagoške politike. Baš kakor nalašč in v oči te prepovedi in ž njo združenega naglega preokreta opozicijskega bloka še boli na levo, so prinesle zagrebške »Novosti« članek, po vsej priliki od uglednega intelektualca Zagrebčana, kateremu že predsedala politična komedija, ki jo igra Zagreb in Hrvatska z jugoslovensko državo in beogradskimi vladami. Iz tega članka prinašamo z veliko srčno toplino, pa tudi politično razboritostjo napisani odlomek:

«Nam je svima jasno, da je »sporazum« potreban, in svi mi hočemo sporazum, na pristo zato, što nam je svima već dodijalo to vječno natezanje i medjusobno svadanie. Od tog natezanja i svadjanja trpi i Zagreb i Beograd, a stradavamo svi Hrvati i Srbi. Ako g. Radić i njegovi blokaši kažu, da je od te svadje veća šteta za Srbe i za Beograd, nego li za Hrvate i za Zagreb, slaba nam je to utjeha. A ako g. Pašić i njegovi radikali kažu, da od svadje više stradavaju Hrvati i Zagreb, ne korist mu to, kad stradavamo svi. Ne će Hrvati i Zagreb biti jaki, ako Srbi i Beograd budu slab, a ne će Srbi ni Beograd porasti, ako Hrvati i Zagreb oslabe. Od te svadje oslabe i Hrvati i Srbi, i Zagreb i Beograd, pa će biti slabi i jedni i drugi na radost trećih, naših zajedničkih neprijatelja, a tih ima dosta. Prigodom zabrane današnje skupštine, g. Radić je ogorčen na radikale, ali on

ne misli, da i poslije ovog svog ponovnog neuspjeha promjeni negativni smjer svoje politike i uvidi njezine dosadašnje pogreške. On u svojim izjavama ponovno naglašava svoju toliko isticanu spremu za sporazum. Što više, ovaj put govori o sporazumjavanju u novom smjeru i novom obliku. I što imademo očekivati sada? To da će gospodin Radić opet haledoskopski promijeniti svoja shvaćanja i za neko vrijeme kazati ponovno nekoliko lijepih riječi o sporazumu bog zna kako in bog zna s kim! Za one ljude, koji bi iskreno željeli sporazum, sa svim korisnim rezultatima, ova politika postaje već dosadna i smešna. Hoće li g. Radić i njegovi drugovi sporazum, onda neka već jedanput kažu, kakav to sporazum hoće. Jer ovako se sve rasplinjuje u jednoj političkoj brbljariji. Neka g. Radić i Lorković kažu, kako oni misle, da se napravi sporazum, što stranke Hrvatskoga Bloka traže, jer samo tako može doći do pregovaranja i sporazumjavanja. Politika je posao, kao svaki drugi posao. Ako hoću kupiti kuću i ako ju onaj kućevlasnik hoće da proda, nije dosta, da obojica kažemo, da smo spremni taj posao napraviti, već onaj, koji kuću prodaje, treba da kaže, što traži za nju, a

ja opet treba da kažem, što dajem za kuću. Drugiče nikad ni on ne proda kuće, nit ja mogu da je kupim. Tako je i u politici. Baš kod toga je zapelo »sporazumjavanje« što niko ne veli koliko traži i koliko daje. A to je glavno, jer bez toga ne može doći do ozbiljnog sporazumjavanja, a bez toga i ne može narod prosuditi, tko je kriv, što ne dolazi do sporazuma, koga većina i hrvatskoga i srpskoga dijela našega naroda iskreno hoće i želi. Na zajedničku korist Hrvata i Srba.»

Naša notranja in strankarska politika sili na končne zaključke in obračune. Kot moderna demokratska in parlamentarna država ter narod, ki hoče veliko gospodarsko in kulturno bodočnost, ne moremo pristupiti, da izigravamo svoje najbolje energije v brezplodnem prepiranju z neresnimi političnimi stremljenji in politiki. Treba je, da z vlada v notranosti odločnost in smotrenost. Proti »političnemu brbljanju« je odločnost povsem na mestu. Toda odločnost naj bo previdna in smotrna. Tedaj bo z lahko premagala zmedenost in ž njo združeno zlobnost in nevarnost sedanih federacijsko opozicijskih strankarjev.

Na Hrvatskem vlada mir.

V Zagrebu je bil včeraj popolen red in mir. — Po ulicah male demonstracije. — Radić napoveduje Beogradu vojno. — Fiasco Radićeve manifestacije.

— Beograd, 25. junija (Izv.) Z napetostjo pričakovani in že dalj časa od Radićevih agentov napovedani dogodki, ki so se imeli izvršiti tekom včerajšnje nedelje, so popolnoma izostali. Splošno in v celoti lahko rečemo, da je bil včerajšnji dan, ko se je pričakovalo, da bo v Zagrebu zelo burno, potekel povsod popolnoma mirno in v redu. Politične oblasti so zavrnile priziv vodstva Radićeve stranke proti prepovedi napovedane velike Radićeve skupščine. Klub prepovedi so skušali zadržati Radićevci, katerim se je pridružilo le nekaj stotin okoličanskih kmetov, prireditelj zaupni sestanek oz. volilni shod po § 4. zborovalnega zakona za Hrvatsko in Slavonijo.

Po mestu je vladal vse dopoldne mir. V prvih dopoldanskih urah so ulice kazale običajno nedeljsko sliko. Iz bližnjih okoličanskih vasi, kakor navadno, so začele prihajati večje ali manjše skupine Radićevih kmetov, zasedle so gotove gostilne, kjer se je mnogo govorilo o proglasitvi republike, o Beogradu, o Pašićevi vladi in tako dalje.

Zaupni shod je bil napovedan za 10. uro dopoldne. Ze tako okoli 9. dopoldne so se začele zbirati skupine Radićevih pristašev pred dvorano Hrvatskega Sokola. Zbralo se je okoli 1500 oseb, med temi pa mnogo žen in otrok. Ob 10. bi se imele otvoriti zborovanje. V dvorani je bilo več skupin kmetov. Delegirani uradniški političnega ravnateljstva je naznanil, da je tudi ta shod po § 4. prepovedan, ker se ga ne udeležujejo volilci, marveč po večini nevolilci. Pozval je nato navzoče, da se mirno razidejo. Nekateri so ogorčeno protestirali, večina pa se je mirno razšla, ostale uporneže pa je redarstvo razgnalo. Ker ni bilo shoda, so razgane skupine prirejale nekaj časa po ulicah demonstracije, ki so jih po večini vodili blokašisti ali hanavci. Tekom demonstracij je prišlo tuptam do spopadov s policijo, ki je na enem mestu bila prisiljena rabiti orožje. V teh spopadih je bil ranjen poslanec Radićeve stranke dr. Pernar. Več oseb je policija aretirala.

Po poročilih iz province se ugotavlja, da vlada povsod na Hrvatskem in v Slavoniji popolen red in mir. Splošno je dejstvo, da je Radićeva manifestacija za samostojno hrvatsko republiko doživela popoln fiasco.

RADIĆ GOVORI.

V velikem zbirališču Radićevih okoličanskih kmetov, v veliki gostilni na Vlaški ulici so se začele nekaj minut pred poldnem zbirati razne skupine Radićevcev, pristaši iz Zagreba in nekateri oddaljeni okoličani, voditelji in načelniki okoličanskih kmetijskih organizacij. Prirejen je bil skupen obed. Vsi lokali so bili nabito polni, toda splošen je bil utis, da vlada nad to skupno težka atmosfera. Med obedom je Radić porabil priliko za zanimiv političen govor. Med drugim je izjavil:

Prepoved za danes napovedane velike skupščine hrvatskega republikanskega kmetijskega naroda pomenja končni bankrot ideje sporazuma z gospodo v Beogradu. Hrvatski republikanski seljaki jemljejo na znanje objavo vojne od strani Beograda. Izvajalci bočo brez ovir zmagovito vojno, naprepe z mirnimi sredstvi.

Kupa je prekinela, strpljivosti in mirnosti je konec, tako ne more iti dalje!

Evropa se nikdar ni mogla sporazumeti z Azijo. (Tu je Radić aludiral na Azijo barbarov, na Azijo Džingiskana. Radić je v nadaljnjem svojem govoru navedel primere iz zgodovine, da se iz teh jasno naglašuje, da so zmagovalci pravični in pošteni vedno pustili premagancem svobodo, njih ustavo in pogoje za razvoj njihovega svobodnega življenja. Tega pa Beograd noče razumeti in ne razume, ker je neumen in ne zna upoštevati federalističnih zahtev. Svica in Amerika sta živ primer, kako se morejo federalistično urejene države lepo razvijati in napredovati. Beogradski neumnosti pa se je dalje pridružilo še »mangubstvo«. Beograd je sedaj, od kar se je to zgodilo (prepoved skupščine), tak, da se ne more nani niti več pljuniti. Čas je prišel, da Hrvatje postanejo samostojni gospodarji svojega žepa.

Radić je dalje očital Evropi, da je ona kriva sedanjega položaja Hrvatov, izjavljajoč:

Evropa je privedla Hrvate v njih sedanj položaj, toda Evropa ne more Hrvate prilepiti, da ostanejo pod oblastjo Beograda. Ko je Beograd stopil na Hrvatsko zemljo, je pograbil 2500 milijonov zlatih krom. Tako se ni smelo gediti v naši zemlji.

Govornik je dalje navedel nekatere primere, kako so države pustile drugim narodom samostojnost in svobodo. Poglejte Svoje, kako je pod revolucijsko zastavo zbrala vse Italije in ji dala svobodno ustavo. Francozje so na Pruskem uvedli leta 1807. zakon o splošni šolski obveznosti in tedaj je bilo Fichteju omogočeno, da je imel svoje velike govore na nemški narod. Srbi pa niso mogli razumeti Fichteja, ker ne razumejo, kako se evropski govori.

Carska Rusija, ko je osvojila Finsko, je pustila finskiemu narodu ustavo in njegovo samostojnost. Enako je postopala napram Poljski. Na evropski način se pridružila narod za sebe, če se mu pusti in prizna polna svoboda. Danes lahko rečemo in dokažemo, da se Evropa ne more sporazumeti in ujediniti z Azijo. Dokazano je tudi dejstvo, da Beograd še nikdar ni bil tako osamljen, kakor je danes. Naša kultura dobra so prodana ciganom! (Tako protaško govori narodni voditelj! Sramota! A Radiću samemu so hrvatski listi že opotavano očitali, da je ciganskega rodu! Uredništvo.)

Končno je skušal Radić kratko zavrniti zgodovinske fakte, ki jih je navedel ministrski predsednik g. Pašić v svojem znanom velikem skupščinskem govoru dne 7.

junija povodom politične debate o krški deklaraciji in o sestankih v Zenevi. Radić je med drugim dejal, da se je g. Pašić že popreje, predno je bil sporazum v Zenevi podpisan, odločil, da ga ne bo držal. Neki republikanec, čegar ime noče omeniti, mu je dejal, kako je mesec in mesec na sestankih 1. 1919. Pašić govoril, na kateri način se ima izvršiti centralizacija in kako se ima v centralistični monarhiji privedti do tega, da Hrvatje popolnoma zidejo s površja. Beograd mora pomisliti na Solijo. Beograd se popolnoma vara, ako misli, da bo Radić sledil metodam in potem Stamboliškega. Hrvatski narod je imel nad 500 let pod tujo avstrijsko oblastjo kulturo in šolstvo, dočim, je bil srbski narod 500 let pod turškimi jarmom. Ima prav g. Liuba Jovanović, ko govori o Srbih in Hrvatih kot o dveh raznih svetovih.

Končno je Radić kategorično in s posebnim povdankom izjavil koncem svojega govora:

»Odti danes v Beograd, bi pomenilo priznati, da ni več hrvatskega naroda in hrvatske suverenosti. Hrvatski kmet je in mora biti pripravljen na boj za svojo narodno svobodo. Znalci bomo branili našo zemljo pred — tujim pritiskom! (Kako pa je Radić branil Hrvate pred madžarskim pritiskom? Uredništvo.)

Med govorom in koncem govora so navzoči Radiću viharno ploskali vzklikajoč: »Živel predsednik Radić! Živela hrvatska samostojna republika! Dolji Beograd!«

Za Radićem so govorili še mnogi hrvatski poslanci in agitatorji. Radić je dalje pozdravil v navdušenih besedah delegate muslimanske organizacije poslanca Alanova in urednika sarajevske »Pravde« Miljkovića, pozivajoč muslimane, da zapuste beogradsko skupščino. Posl. Alanović se je Radiću zahvalil, naglašujoč, da bo muslimanski klub znal odgovoriti in upoštevati obveznosti, ki so bile sklenjene med skupščinami federalističnega bloka.

Obed je trajal do 16. popoldne, na kar so se Radićevci razšli na svoje domove. Popoldne je bilo v Zagrebu običajno nedeljsko razpoloženje. Povsod je vladal mir.

— Zagreb, 25. junija (Izv.) Prvotno so zagrebški federalisti in republikanci pričakovali, da prispeja v Zagreb dr. Spaho in dr. Korošec. Dr. Korošec je ostal v Beogradu ter je imel po poročilih iz Beograda včeraj daljšo konferenco z Liubo Jovanovićem. Dr. Korošec pričakuje nadaljne odločitve iz Ljubljane.

— Beograd, 24. junija (Izv.) Današnja »Samouprava« utemeljuje v kratkem članku prepoved Radićevega zbora v Zagrebu. Med drugim veli vodilni organ vlade, da so za izjemne in težke odredbe pobleščala odgovorne upravitelje države določila zakona o zaščiti države, ugotavljač, da je Radićeva stranka vršila v inozemstvu protidržavno agitacijo, ki jo je vodstvo stranke nesmišljivo vodilo v inozemstvu proti državi in njemu celokupnosti, ker je naslavljalo pisemne spomence na mednarodne in druge instance.

KLERIKALCI ČAKAJO.

Konferenca dr. Korošca z Jovanovićem.

— Beograd, 25. junija. (Izv.) Med sejo ministrskega sveta je včeraj dopoldne obiskal vodja slovenskih klerikalcev dr. Korošec skupščinskega predsednika Liubo Jovanovića. Korošec je porabil priliko, da je tudi napram skupščinskemu predsedniku protestiral proti prepovedi Radićevega zborovanja. — Konferenca je trajala nad 1 uro. O poteku konference pa ni nikakih podrobnih pojasnij.

— Beograd, 25. junija. (Izv.) Po konferenci skupščinskih zastopnikov sta se klerikalni in muslim. klub sestala na kratko sejo, na kateri je dr. Korošec poročal o rezultatih svojega obiska pri g. Jovanoviću. V kolikor se more izvedeti, je obisk veljal predvsem tudi stališču obeh klubov napram vprašanju povišanja indirektnih davkov.

— Beograd, 25. junija. (Izv.) Dr. Korošec je ostal v Beogradu. Klerikalni klub še ni storil definitivnih sklepov glede abstinenec. pričakujejo se nadaljina navodila od strani vodstva SLS.

»LJUBLJANSKI SOKOL«
 praznuje 60-LETNICO ter priredi na Vidov dan JAVNO TELOVADEO v Tivoliju ob 16. uri.

Telefonska in brzojavna poročila

NARODNA SKUPŠČINA.

Proračunske dvanajstine. — Sprejem izrednih kreditov.

— Beograd, 25. junija. (Izv.) Kakor je pričakovati, bo tekoni današnjega dneva narodna skupščina dokončala podrobno debato o izrednih in naknadnih kreditih. Finančni odbor bo tekoni današnjega dneva zaključil razpravo o zakonu proračunskih dvanajstin, ki pride takoj s poročilom finančnega odbora v plenarni zbornici. ki ima dvanajstine sprejeti do srede 27. t. m.

Finančni minister za princip štedenja.
— Beograd, 25. junija. (Izv.) Finančni minister dr. Stojadinović uvaša in izvaja štedenje na ta način, da je pričel temeljito redukcijo personalnih izdatkov v svojem resoru. Izvedel je tudi redukcijo uradništva v ministrstvu financ. Finančni minister hoče dokazati, kako je treba postopati, da se doseže ravnotežje v budgetu.

Uradniški zakon.

— Beograd, 25. junija. (Izv.) Danes ob 8.30 dopoldne se sestane ožji ministrski odbor ministrov Trifunovića, Trifkovića, dr. Markovića in dr. Jančkovića, ki ima pregledati nekatere dopolnitvene predloge v uradniškem zakonu.

POLOŽAJ V RADIKALNI STRANKI.

Nesoglasja poslancev s finančnim ministrom.

— Beograd, 25. junija. (Izv.) V radikalnem klubu je prišlo tekoni razpravi o raznih odločitvah predloženih zakonih do ostrih diferenc med poslanci-kmeti in finančnim ministrom. Vlada vstaja pri svojih predlogih in kakor je videti po razvoju dogodkov v klubu, so se difference znatno izravnavale ter se je napetost ublažila. Vlada bo znala doseči modus za odstranitev diferenc in bo upoštevala nekatere upravičene zahteve poslancev.

MINISTRSKI SVET.

— Beograd, 25. junija. (Izv.) Včeraj od 10. do 13. je trajala seja ministrskega sveta. ki je razpravljala o resornih vprašanjih in o zakonih, ki so predložili narodni skupščini, posebno o uradniškem zakonu. O seji ni bilo izdano nikakoli uradno poročilo. Ministrski svet je tudi obširno razpravljala o notranji politični situaciji. v glavnem o položaju na Hrvaškem.

AMERISKI FINANČNI MINISTER OBIŠČE BEOGRAD.

— London, 24. junija. (Izv.) Po poročilih iz Washingtona namerava ameriški finančni minister odpotovati v Evropo ter na licu mesta proučiti gospodarske in finančne razmere posameznih držav. Finančni minister obišče tudi Beograd.

V ALBANIJ Vlada MR.

— Beograd, 25. junija. (Izv.) Po uradniških poročilih iz Tirane se je vladi posrečilo popolnoma upostaviti red in mir. Redna vojska je udušila upor in preganila uporniške čete. Narodna skupščina.

ROMUNSKA KRALJEVSKA DVOJICA V VARŠAVI.

— Varšava, 24. junija. (PTA.) Romunska kraljevska dvojica je danes dopoldne prispeła v Varšavo.

GRŠKI ZUNANJI MINISTER V RIMU.

— Rim, 24. junija. (Izv.) V palači zunanega ministrstva je bil danes sestanek med ministrskim predsednikom Mussolinijem in grškim zunanjim ministrom Aleksandrisom. Razmotrivala sta gospodarske probleme, ki se nanašajo na obe državi. Ugotovljeno je bilo dalje, da se med obema državama vračajo normalni odnosi.

Senzacionalna angleška razkritja.

— London, 24. junija. (Izv.) »Observer« priobčuje senzacionalna razkritja, kakor je Francija skušala odcepiti Porenje od Nemčije s pomočjo nemških separatistov. List priobčuje poročilo francoskega višjega komisarja pariški vladi, katero poročilo navaja podrobnosti, kako je francoski višji komisariat vodil posvetovanja z nemškimi separatisti, predvsem z dr. Dörtenom, kateremu so bila dana tudi propagandistična sredstva na razpolago. Cilj propagande je bil, stopiti v zvezo z nemškimi industrialci in sistematično delovati za odcepitev Porenja od Nemčije. Ker višji komisariat ni hotel propagande oficijelno podpirati, in je smatral Dörtena le za agenta, načrti o odcepitvi niso uspeli.

BETHLEN ODIDE ZNOVA NA POTOVANJE.

— Budimpešta, 24. junija. Kakor poročajo B. Z. am Abend, namerava ministrski predsednik grof Bethlen v kratkem zopet odpotovati v inozemstvo. To pot obišče bežikov prelatice Male antante. Obiskal bo češkoslovaškega senatnega ministra dr. Beneša v Prahi, potem pa se odpravi v Beograd. Baje hoče madžarska vlada na ta način sondirati teren za zmanjšanje posojila. Seveda brez predhodnega sporazuma ta akcija ne bo uspela in zato bo vlada skušala najprej posredovati v Prahi, da doseže nekompromitirano češkoslovaških krogov, kajti grof je lahko doživel flako. Zakon o senatnem senatu, ki je bil te dni na dnevnem

nem redu narodne skupščine, je le nekakšna predloga nove orientacije madžarske sumnje politike.

Slovenski župan pri Sv. Luciji odstavljen.

— Gorica, 24. jun. (Izv.) Italijanska oblast odstavlja slovenske župane drugega za drugim. Pretveza za to se hitro dobi. Sedaj je bil na vrsti župan pri Sv. Luciji gosp. Anton Mikuš (bivši deželni poslanec). Italijani lažejo o njem, da je snoval protitalijanske organizacije. Mikuš ni storil ničesar, da bi se ga moralo odstaviti z županskega mesta, toda zaveden Slovenec je in agilen. Tak pa ne sme načelovati tako važni in prometni občini, kakor je Sv. Lucija pri Tolminu. Tam mora gospodariti italijanski komisar. Orožniki so povzročili razgovor z županom Mikušem, v katerem so se čutili kar naenkrat hudo razžaljeni. Mikuš so tožili in pri okrajni sodnji v Tolminu je bil obsojen na globo 200 lir. Prefektura je hitro porabila to obsodbo, da je odstavila Mikuša. Sledila bodo še druga odstavljenja slovenskih županov, tako da pride vodstvo naših občin v italijanske roke ali Italijanom popolnoma poslušne slovenske.

Italijanska volilna reforma v komisiji sprejeta.

— Rim, 24. jun. (Izv.) Po obširnih debatah in potem, ko je vlada izjavila, kako hoče imeti rešeno volilno reformo, je prišlo do glasovanja. Predlog za znižanje večini določenih poslanskih sedežev od 365 na 321 je bil odklonjen z 10 glasovi. Tako je zmagała vlada s svojim predlogom, da se vrši dvotretjinska večina. Sprejet je bil dnevni red, po katerem ne morejo liste obsegati nad dve tretjini kandidatov, določenih za okrožje, in po katerem se smatrajo za izvoljene vsi, ki so na prevladajoči listi vpisani. Glede kvocijenta za manjšine se sprejme določba, da se za manjšine aplicira pokrajinski kvocijent. Nato je bila izvoljena podkomisija, da dokonča takoj še vse potrebno delo in poroča v torek plenarni komisiji. Volilna reforma bo obveljala v vseh glavnih točkah po volji predsednika Mussolinija.

IZPREMEMBE V AVSTRISKEM VOZ- NEM REDU.

— Dunaj, 24. junija. (Izv.) Prometno ravnateljstvo južne železnice poroča, da D-vlaka št. 105 in 106 Dunaj—Leoben—Celovec in nazaj, ki sta določena v voznem redu s 1. junijem od 28. junija do 16. julija ne bosta v prometu. Omenjena vlaka sta odhajala z Dunaja ob 8.45 odnosno 19.59. Za potniški promet s Koroško bodo na razpolago nastopni brzovlaki. Po dnevi D-vlaki preko Leobna št. 103 in 104 (Dunaj južni kolodvor ob 9.35 odnosno ob 21), ponoči D-vlaki št. 9 in 10 (Dunaj južni kolodvor odhod ob 20.10, odnosno ob 9.50 preko Maribora). Potniki, ki potujejo s temi vlaki skozi Jugoslavijo, ne potrebujejo vizuma, marveč samo osebno legitimacijo. Dalje bosta vozila ponoči št. D-vlaka št. 109 in 110 (Dunaj južni kolodvor odhod ob 21.56 odnosno prihod ob 7.29 preko Leobna).

NEZGODA BELGIJSKEGA KRALJA.

— Bruselj, 24. junija. (Havas) Kralj se je včeraj v okolici Laeken na izprehodu ponesrečil. Konj, na katerem po navadi delal svoje dnevne izlete, je padel ter potegnil s seboj tudi kralja, ki si je zlomil roko v preglavu.

Etna.

ETNA SE VEDNO BRUHA.

— Rim, 24. junija. (Izv.) Observatorij Etna poroča o nadaljnjih dogodkih v okolici vulkana po noči 22. tm.: Glavna struja lave se pomika na celj črti polagoma dalje in se je razdelila v dva rokava. Prvi je dosegl nižavo Monte Santo, drugi pa se valji po dolini Cero. Pepel in kamenje pada neprestano na zemljo. Lava uničuje na poti vse drevje, nasade in vinograde. Vendar pa smatrajo, da Linguaglosa ni neposredno ogrožena.

— Rim, 24. junija. (Izv.) Po najnovejših poročilih iz Sicilije se ne ponesreči delovanje Etna.

Mussolinij o bruhanju Etna in škodi. — Razširjene vesti skrajno pretirane.

— Rim, 24. junija. (Izv.) Predsednik Mussolini je po povratku v Rim povedal novinarjem, da so vesti o bruhanju Etna in o povzročeni škodi skrajno pretirane. Le nekaj malih hišic na poljih je porušeni in beguncem je v resnici le par stotin. Škode je vse skupaj 3 milijone. Človeške žrtve ni nobene. Lava je pokončala nad 200 hektarjev zemljišča, kolonskih in drugih hišic je po zadnjih poročilih porušeni 40. Edini ranjenci so bili med fašisti in kmeti iz Castiglione, ko so se v procesiji pretepali za palico in podobo sv. Egidija. Iz porušeni hiš so mogli pravčasno odpeljati vse pohištvo in druge reči. Linguaglossi ne preti nobena nevarnost in napačna so poročila o nevarnosti za Giarre, kajti ta kraj je oddaljen 20 kilometrov od lavine fronte. Mussolinij se ne namerava čuditi, kako da so se mogla po Italiji in inozemstvu razširiti taka napačna in alarmantna poročila.

Politične vesti.

— Komisija za konkordat na dvoru. V petek je povabil kralj Aleksander člane komisije za konkordat k obedu na dvor. Povabljeni so bili škofje dr. Jeglič, dr. Akšamović in Ucelini, predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović, predsednik komisije za konkordat Marko Gjurčić, dr. Ninko Perić, minister za socialno politiko kot zastopnik ministra ver ter frančiškani dr. Grabič, Markušić in Milošević.

— Odnosaji med Sofijo in Beogradom. Ker sofijska vlada ni priznala ob Beogradske, še niso upostavljeni normalni diplomatski stiki. Beogradska vlada čaka na to, da stori sofijska vlada prve korake za upostavljen normalnih odnosajev. V prvi vrsti gre za izvedbo sporazuma, sklenjenega v Nišu. Po tem sporazumu bi se prihodnje dni imela sestati posebna mešana jugoslovensko-bolgarska komisija, ki ima urediti še nekatera sporna vprašanja med obema državama. Ta komisija ima pred vsem urediti vprašanje sekvestrov in vprašanje rekvizicij, ki so jih Bolgari za časa okupacije izvedli v Srbiji.

— Soliški poslanik v avdienci pri kralju. Po poročilu iz Beograda je bil naš poslanik v Sofiji g. Rakić včeraj dopoldne v daljši avdienci pri kralju. Avdiencia je trajala nad eno uro. Poslanik je podal zelo izperno poročilo o poteku dogodkov v Sofiji. Pričakovati je, da tekoni prihodnjih dni zavzame naša vlada definitivno stališče napram Bolgarski. Pofijska vlada g. Cankova še ni priznala od strani naše vlade.

— Kako postopajo fašisti z istrskimi Jugoslaveni. V Sv. Petru v šumi se neki hrvaški posestnik ni prav posebno spoštljivo izrazil o nekaterih Italijanih. Takoj so fašisti nagnali orožnike, da so udili v hišo onega posestnika in ga s silo odgnali v kasarno, kjer so ga slekli do gola in potem neumljivo skrajno barbarstvo pretepali in hudo poškodovali, da so ga morali domačini nato odpeljati v Trst po zdravniško pomoč.

— Kdo je pripravil bolgarski prevrat? »Venkov«, glasilo češko-slovaške agrarne stranke, je priobčil članek, v katerem dokazuje, da so bile priprave za bolgarski prevrat v rokah bivšega bolgarskega kralja Ferdinanda Koburškega. Zaroto je dirigiral potom nemških zaupnikov iz Berlina in Monakevga. Priprave so se pričele že začetkom leta 1922. Že takrat sta imeli Anglija in Francija poročila o živahnem gibanju med Budimpešto in Vidinom. Bolgarski četniki so imeli v Vidinu svojo podružnico, ki je stala v tesnih zvezah z madžarsko organizacijo »Meve« v Budimpešti. Spomladi 1922 je mnogo nemških oficirjev odpotovalo iz Berlina v Pešto in Sofijo. 16. junija 1922 se je v Pešto pripeljal tudi sam Ferdinand Koburžan. Pripeljal se je z Berchtesgadenu z avtomobilom. Spremljal ga je madžarski general Tanszos, ki je sedaj madžarski predstavitelj v Angori. Ferdinand je posetil državnega upravitelja Horthija in stopil v zvezo s četniki, ki so pripravljali prevrat v Bolgariji. Že 1. 1920 so se v Berchtesgadenu sestali Ferdinand Koburški, maršal Hindenburg, bivši habsburški prestolonaslednik Ruprecht in kot zastopnik Horthija general Tanszos. Septembra meseca 1922 je bil poslan v Berlin madžarski polkovnik Dormandi, ki je kot Horthijev delegat vodil pogajanja s turškimi in bolgarskimi odposlanci. Temu sestanku je prisostvoval tudi Ferdinand Koburžan. Pri tej priliki je bila sklenjena konvencija z odposlanci Mustafe paše za slučaj, da pride do spopadov v Trakiji. 23. septembra istega leta, v času, ko je zmagoval Kemal v Mali Aziji, se je vršil posebni vojni svet v Pešti. Na tem sestanku je general Tanszos poročal o glavnih točkah turške bolgarske pogodbe. Meseca oktobra 1922 je bila sklenjena med Turki in bolgarskimi zarotniki pogodba za kooperacijo v Trakiji, kakor tudi v Bolgariji, ako bi se posrečilo strmoglaviti Stambolijskega. Kmalu nato je prišel v Pešto general Liman von Sanders, ki je, kakor znano, igral veliko vlogo med vojno v Turčiji. V Pešto je prišel kot odposlanec generala Ludendorffa. Njegova naloga je bila, da informira madžarske oficirje o novi situaciji v Turčiji in na Balkanu na temelju priprav vojaških organizacij v Bolgariji za strmo-glavljenje Stambolijskega. Zveze med Madžarsko in revolucionarji v Bolgariji je vzdrževal madžarski gospodarski ataše v Sofiji Ruszay in madžarski agent Kis.

— Boj za mejo. Na podkarpatsko-romunski granici je pričela razmejitvena komisija svoje delo. Pri tej priliki je razvil romunsko časopisje agitacijo, da bi bila vsa marmaroška župnija pridelena Romunski. Nasproti tej agitaciji zahtevajo rusinski listi, da bi občina Halmi in še 12 drugih pripadla Podkarpatski Rusiji, ker so vseskozi rusinske in gospodarsko odvisne od Češkoslovaške. Kakšen bo uspeh?

CONFISKACIJA V UREDNIŠTVU »DAILY HERALD«.

— London, 24. junija. (Reuter.) Policija je sežgala v uredništvu »Daily Herald« oglaševalno sliko podmornice, ki je bila nedavno spuščena v Chathamu v morje in še danes ni izšla iz vode.

Manifestacija za treznost.

Treznostno zborovanje v univerzitetni dvorani.

V dvorani ljubljanske univerze se je vršilo včeraj treznostno zborovanje, katerega geslo je bilo: Boj proti alkoholu! Zborovanje je otvoril še zdravstvenega odseka dr. Katičič s pozdravom na navzoče zastopnike vseh društev in korporacij ter vseh ostalih zastopnikov. V imenu pokrajinske vlade in oddelka za socialno skrbstvo je imel na to otvoritveni govor vladni svetnik dr. Goršič. V markatnih in ostrih besedah je ožigal skandalozne razmere v Sloveniji, omenjajoč zlasti surovo počenje naših fantov pri naboru, kakor tudi kaljenje nočnega miru v Ljubljani ter omenil, da bo vlada storiла v tem oziru svojo dolžnost ter bodo vsi kaljivi nočnega miru občutno kaznovani. Nadalje je predlagal, da se na dan naborov zaprejo vse gostilne in končne podarjal, da bo treba podeljevanje gostilniških koncesij reducirati na skrajni minimum. Tudi bo treba doseči omejitve žganjake.

V imenu zdravstvenega odseka se je nato oglašil k besedi dr. Pirč, ki je vzporedil alkoholizem z jetiko in omenil, da je obrana proti alkoholizmu ista, kot boj proti jetiki in podarjal, da je treba čezmerno uživanje alkohola, to je pijančevanje popolnoma zatreči. Upoštevati pa je, da je alkoholizem eminentno socialna bolezen, ki jo je treba lečiti pri korenini. Govornik je nadalje navedel vzorno sodelovanje oblasti in raznih institucij v Nemčiji za pobijanje alkoholizma. Glavno skrb pa je posvetil mladini in treba je, da se v šolah vedno vrše predavanja proti alkoholu. Predlagal je dalje ustanovitve antialkoholnega društva, v katerem naj bodo zastopana vsa društva brez izjeme. Konzistorijalni svetnik Janez Kalan je v svojem govoru poudarjal žalostno dejstvo, da Slovenija zapije na leto nič manj kot milijardo kron. Največja nesreča naše dežele so gostilne in žganjarne, ki so ogrožila ljudske demoralizacije in grobovi ljudskega blagostanja. Predlagal je revizijo in reduciranje gostiln. Poudarjal je dalje, da sta protialkoholni organizaciji v Srbiji in zlasti v Bolgariji navzile temu, da sta še mladi, tako močni, da daleko nadkriljujeta organizacijo v Sloveniji. Govornik je končal svoj govor z aplombi, da naj to stremiljenje v dobrobit našega naroda podpira poleg drugih merodajnih faktorjev zlasti časopisje. Univerzitetni profesor dr. Ozvald je uvodoma svojega govora razpravljala o vzrokih alkoholizma. Naglašal je, da je z zdraviljem treba začeti pri mladini, zlasti pri oni, ki prehaja v zrelejša leta. Treba bo vpeljati takozvane vzgojne pavze, da se mladino privede na pravi pot življenja. Predsednik izvidnikov (Skavtov) g. Zelenik je imenoma društva izjavil za načelen boj proti alkoholizmu. V imenu narodnosocialistične mladine in »Bratstva« je zborovanje pozdravljala g. Kozinec naglašajoč, da je »Bratstvo« ustanovilo že več odsekov za propagiranje treznosti. — Dr. Basaj je v imenu »Orlovke zveze« izjavil, da orlovska organizacija z vsemi silami vodi boj proti alkoholu.

Kot pooblaščenec »Jugoslov. Sokolskega Saveza« je savezni tajnik dr. Riko Fux poudarjal, da Sokolsko deluje z vsemi sredstvi, da se omeji alkoholizem v naši državi. Pri sokolskih organizacijah je pod strogo kaznijo prepovedano dajati alkohol mladini pod 18. leti. »Pravi Sokol se sramuje alkohola« je vzklilnik.

V odbor za pobijanje alkohola so bili nato izvoljeni: dr. Goršič za oddelek za socialno skrb, dr. Pfeifer za obrtni oddelek, nadzornik Poljanec za višji šolski svet, Kristan za »Župansko zvezo«, dr. Fux za magistrat, dr. Basaj za »Orlovsko zvezo«, dr. Fux za Jugoslov. Sokolski Savez, kanonik Stroj za škofijski ordinarijat, dr. Pintar za »Slov. kršč. soc. zvezo«, g. Zelenik za Savez izvidnikov (Skauti), dr. Kraigher za »Kolo« jugoslov. sester, g. Vašičeva za Splošno žensko društvo, jurist Schauer kot predsednik naprednega društva »Omladine«, g. Kozinec za »Bratstvo«, jurist Tomšič za »Slov. kat. dijaštvo«, dr. Rožič za »Dobrodelnost«, g. Černivec za akademsko društva in drugi. — Predsednik zborovanja dr. Katičič je nato zborovanje zaključil z željo, da bi stremiljenje rodilo stoteran sad.

Dopisi.

— Iz Ribnice. Dne 8. tm. so pričeli graditi novo poslopje za meščansko šolo. S tem stopa borba za obstoj te šole v zadnji fazi. Konec je skrb za njen nadaljni obstoj. Tik deske osnovne šole na Kolo-dvorski cesti bo stal novi hram omike in napredka. Vsa čast vrlima graditeljema: trgu Ribnica in posojilnici, ki se ne strahu silnih izdatkov in postavljata vodo novo zavetišče postavljajoč celi Sloveniji stiajen vzgled poštrevnosti. Upajoč, da bo novo poslopje odgovarjalo vsem pedagoškim in tehničnim modernim načelom v kras trgu in da bo moglo čimprej pouk v njegovih prostorih, poročam to željo, da bi šola napredovala in bi se ne ponovil lanski boj za IV. razred. Za šol. leto 1923-24 upam, da dobi šola nastavni razred in ne bo šolska oblast birokratično zavlačevala rešitve in pogajanja učence po svetu. Dne 28. tm. je sklen šol. lista. K temu so vabljene starši in prijatelji šole, da si ob enem ogledajo izdelke otrok in prečno gledajo trud učitelstva in delo učencev in učenk. Dne 29. tm. na praznik sv. Petra in Pavla in 1. julija vsakokrat dopoldne od 8.—12. je v pisarni ravnateljstva na deski osnovni šoli vzhovavanje v prvi razred. S seboj je prinesli konecletno izričevalo dovršene V. razreda (šol. leta) z dobrim uspehom krstnico in domovnico. Sprejemalo se v prvi vrsti učenci, pa tudi učenke. Otroci iz nevoljnih občin prispevali k vzdrževanju šole znesek, ki ga določi upravni odbor šole z dovoljenjem višjega šol. sveta.

Sokolstvo.

JAVNA TELOVADBA SOKOLA I. NA TABORU.

Navzile temu, da je bil v soboto delavnik, in so bile na dnevnem redu radi kresnega večera številne druge prireditve, se je na trgu Tabor, na telovadišču Sokola I., nabralo precej prijateljev Sokolstva, da prisostvujejo prireditvi. Točno ob 18. in pol se je po določenem programu ob zvokih godbe dravske divizije začela javna telovadba z nastopom moške dece, ki je v strnjениh vrstah prikorakala, živahno pozdravljena, na telovadišče. Vse tri vaje so malčki dobro izvajali. Za malčki je prišel ženski naraščaj, ki je izvedel svojo nalogo povsem zadovoljivo. V silnem teku je prišel nato na telovadišče moški naraščaj. Razstop, sestop, in župne proste vaje za 1. 1923 so bile izvedene tako precizno in v vzorni skladnosti, da je imponentno vsem gledalcem, ki so pri odhodu s telovadišča naraščaju prirejali spontane ovacije. Krasno in bravurozno so bile izvedene vaje članov. Vzorno kritje in eksaktno izvajanje sta zadivili gledalce. Vaje so bile izredno težke in zaslužijo njih izvajanje vso pohvalo. Lepo so bile izvedene tudi rajalne vaje ženskega naraščaja s trikoti: opažati pa je bilo nestoma pomankljivo kritje. Vsekarer boljše so bile članice, katerih izvajanja s kiji so bila naravnost idealna in so žela burno odobravanje.

Po končanih vajah, ki so napravile nad vse ugoden vtis, se je vršila telovadba na orodju. Nastopili so člani članice in moški naraščaji. Nekateri vaje na orodju, n. pr. na bradli, drogu in krogih so vzbudile splošno zanimanje, ker so bile izvajane z vso eleganco in prožnostjo, navzile temu, da so bile večkrat vztrajne. Samo pri odskokih je bila opažati nesigurnost. Nekaj ostalih točk je moralo žal biti izpuščenih. Za orodno telovadbo se je ob svitu električnih obločin izvedla zaključna skupina vseh oddelkov, ki je bila naravnost impozantna. S tem je bil dnevi program izčrpan in na krasno iluminiranim Taboru se je vršila nato animirana zabava, spremljana z zvoki godbe dravske divizije. Umetelni ogenj in svetle rakete so čarobno razsvetljevali okolico. Zabava je trajala pozno v noč.

— Sokolska župa Ljubljana I. opozarja vsa bratska društva na svoj župni zlet, ki se vrši v dne 28. in 29. junija 1923 v Kamniku. Poleg tekoni članov, članic, moških in ženskega oddelka v višjih, srednjih in nižjih oddelkih, ki so razvrščene na razne panoge Tyrševskega sestava, se priredi drugi dan t. j. 29. tm. velika javna telovadba z bogatim vspeedom. Pri nastopu obveznih župnih prostih vaj sodelujejo vsi moški in ženski oddelki. Vsopred nastopa se objavi še pravčasno. Po javni telovadbi, ki se vrši na sejmiku bo velika ljudska veselica. Vabimo vse brate in sestre, da se zletja v čim večjem številu udeležijo, da na lep in dostojen način proslavimo ta dva naša sokolska praznika.

— Dijaški Sokoli v Mariboru prirediti v korist mariborskemu Sokolskemu domu v sredo dne 27. junija ob 20. v Narodnem domu »Dramatično-glasbeni večer«. Sprejedi: 1. Puntek: Za hčer, drama v 1. del. 2. Solopet: Vilhar Mornar in Kam? 3. Pantomima blaznija s spremljevanjem glasovirja. 4. Kovačev študent, komična sprevetiga v treh slikah. Med odmori svira Sokolov salonski orkester.

— Sokolsko društvo Sušak-Rijeka namerava proslaviti Vidov dan prvič izza štiri letne okupacije čisto sokolsko. Zjutraj budnica, ob šestih dijaško-naraščajska tekma, za katero se mladina živahno vnema. Dopoldan se vrše glavne skušnje za popolnoma javno društveno telovadbo na krasno položenem gimnazijskem trgu, od kjer je diven razgled po vsem gornjem Kvarneru. Zvečer pa v gimnazijskem parku in drevedu velika ljudska zabava, ki obeca biti vro animirana kot poznane vse primorske zabave. Vojška glasha. Bogat vspeod javne telovadbe dokazuje, da to društvo na najizloženiji točki severnega Jadrana ne pozna breplodnega fantaziranja o Sokolstvu, temveč s svojo številno sokolsko družino dela za prošitev Tyrševe ideje ne samo na Sušaku, temveč v celotni Primorju. Društvo je za časa okupacije prekinilo z delom edine prilike D'Annunzijevega nasilja za kratke tedne, drugače pa vedno vztrajalo v domu ob Rječini pri sokolskem poslu. Marsikdo namerava poleti napraviti izlet na Sušak, naj uporabi to priliko in poseti Sušak ta dan ter prisostvuje sokolski svečanosti. Ako večja družba — javiti društvu Sušak številu oseb za prenočišče. Isti dan obiščejo Sušak Čeholotovčarji iz Malinske in Cink. Vence s posebnimi izletnimi parobrodi. V slučaju dežja se prireditve vrši drugi dan.

Solstvo.

— Sprejem učencev v prvi razred ljubljanskih srednjih šol za šolsko leto 1923-24. Na I. drž. gimn., drž. realni gimn. (Poljanska cesta) drž. realni gimn. s slov. in nemškimi učnim jezikom in drž. realni bo vpisovanje v nedeljo dne 24. junija tl. od 8.—12. Učenci naj se priglasijo v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinese s seboj krstni list in obiskovalno izpričevalo zadnjega razreda ljudske šole. Zunanji učenci se lahko zgledajo tudi pismenim potom. Sprejemna preizkušnja se prične v sredo dne 27. junija tl. točno ob 8. zjutraj.

— Sentjakobska ljudska šola v Ljubljani je priredila v nedeljo razstavo risb in ženskih ročnih del II. in VI. kot zaključnega razreda (učiteljica A. Mach). V prilazni, okusno okrašen dvorani, je napravila razstava zelo ugoden vtis. Zanimivo je bilo, ker se je na izdelkih videla sistematična učna pot. Starši so z zadovoljstvom gledali dela svojih ljubih malih ter se čudili, kaj že vse zmorejo 7., 8-letni otroci II. razreda ter so splošno odobravaljo praktično stran pouka. Najbolj so opazovali modelirske izdelke, pirhe, risbe z narodnimi motivi, posebno na skrinjicah in krožnikih ter ženska ročna dela od preprostega krpanja do najfiniškega vezanja in izdelovanja celih obdel. Mnogi so izrekli voditeljici in razredničarici čestitke za skrbno pripravo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. junija 1923.

— **Kakšno katastrofalno politiko** delajo naši klerikalci, nam nudi nov dokaz stališče, ki ga je v zadnjem času zlasti pa po izvršenem prevratu v Bolgariji zavzelo klerikalno časopisje. Klerikalni listi, na čelu jim žebot-Korošče-va »Straža« so, kakor znano, iznesli predlog, da naj se naša država za ceno prijateljstva s sedanjo Bolgarijo odpove Južni Srbiji, to je Makedoniji, in jo prepušti Bolgarom. Kdor ve, kako občutljiva točka za Srbe je vprašanje Makedonije, je moral vnaprej slutiti, da iz zveze to breztaktno stališče klerikalnega časopisja vihar ogorčenja in nevolje v vsi srbski javnosti. In res nastopajo vsi srbski listi proti tej klerikalni infamiji s tako resolutnostjo in odločnostjo, da je iz nje razvidno, da srbska javnost v tem vprašanju ne pozna nobenih kompromisov. Beogradsko »Vreme« je v soboto objavilo članek »Odmov bolgarskih dogodkov na Hrvatskem in v Sloveniji«. V tem članku reagira na stališče, ki sta ga glede makedonskega vprašanja zavzela zagrebški »Hrvat« in mariborska »Straža« ter izjavlja: »Ni pametno se spuščati v kombinacije, ki globoko režejo v najtoplejša in naglobokejša čustva srbskega naroda. Ne dotikajte se Južne Srbije! Ona je tako zrasla z našim telesom in je tako naša nezlomljiva volja, da si jo ohranimo tudi za ceno novih in najstrašnejših Golgot, da je vsakdo, ki misli drugače, naš sovražnik, proti kateremu konsekventno moramo zavzeti tudi sovražno stališče. Ako pride do kakršnekoli bolezni, rešitve, naj Slovenci in Hrvati vedo, da se bo bolesta operacija pričela z zapada. Ako je želja in cilj Slovencev in Hrvatov ta, da izvozijo takšno bolesto rešitev, ne bomo specialno mi smatrali tega za nobeno nesrečo. Naj Slovenci in Hrvati le izročijo Južno Srbijo Bolgarom, naj izročijo sami sebe komurkoli drugemu ali drugim: nas njihova usoda ne bo razalostila, ker so imeli zadosti časa, da se pouče o nas in se seznanijo z razpoloženjem, ki predstavlja važen komponent v naši državni skupnosti. Mi se na take Slovence in Hrvate niti ne jezimo. Oni nam niso niti dali možnosti, da bi osvobodili Južno Srbijo, zato nam te zemlje tudi ne bodo odvzeli. Ako bi šlo po njihovih željah, bi tudi mi bili danes sestavni del višje habsburške monarhije. Zato je za nas važno njihovo mišljenje ne zato, kako se homo opredelili napram Bolgarom, marveč napram njim. In to končno ni najslabše, ker stvari dozorevajo po železnem zakonu, ki donese plodove onega semena, ki ga sejejo Slovenci in Hrvati.« — Brezvestna klerikalna politika torej izjavi vedno boli srbski »ceterum censeo«, da je za srbski del našega naroda najbolje, ako se odsekata od državnega telesa Hrvatska in Slovenija. Ali klerikalni politiki in klerikalni listi res hočejo za vsako ceno izzvati to amputacijo?

— **Posrbljenje.** V soboto je v narodni skupščini govoril zastopnik Jugoslovenskega kluba g. Vrečko o poštini razmerah v Sloveniji in gralji vlado, da je vpeljala poštno kaznike s samosrbskim besedilom. Zahteval je, da vlada takoj uvede slovenske in izjavljal, da »Slovenec« načelno odklanja vsak poizkus posrbljenja. Kaj je s tem posrbljenjem? Ali ni samo sočna demagoška krilatica brez pozitivnega pomena? Saj je vse naše skupno življenje s Srbi eno samo posrbljenje! Skupna država, izmenjava profesorjev, študentov srbskih novlin, poslušanje srbskih govorov v beogradski narodni skupščini, vodilji v srbskem jeziku itd. vse to znači za klerikalnega prvaka posrbljenje! Srbska okrožnica beogradskega ministrstva je za g. Vrečko posrbljenje. Enako posrbljenje so mu pošne kaznike, katere izda poštna oblast, da jih razume 11 in 12 na našega naroda. Pa klerikalni voditelji dobro vedo, da je skupna država, s skupnimi jezikovnimi določili, s skupnim uradnim jezikom, velika dobrina. Toda, kaj hočemo! Treba je govoriti klerikalnim masam in v njih obujati stara razpoloženja proti Srbom iz tistih časov, ko so prepevali Srbe na vrbe! Toda klerikalci svoje dni niso govorili o posrbljenju, ko smo imeli v uradnih službah in jeziku nemški, nemške vođine uradnike in nemške šole. Danes, ko imamo vse uradne slovenske in svojo univerzo, pa ti posrbljenjski govori o posrbljenju.

— **Parastos Kosovskih Junakov.** Dne 28. o. m. na Vidovdan, održaće se parastos za pokoj duše svima našim palim borcima, za naše oolobodenje i sledenje u ovdajnoj pravoslavnoj vojnoj kapeli, Kasarna Vojvode Mišića, u 9. časova.

— **Promocija.** V sredo, dne 27. t. m., bodo promovirani na naši univerzi za doktorje prava g.: Lovro Lipič iz Dobričevsi na Koroškem in Ivan Kavac iz Brega, Anton Debeljak iz Loškega potoka, Klement Jug iz Solikana, Pavel Karlin iz Ljubljane, Rudolf Kolarič iz Mernancev pri Ptuju, Stanislav Leben iz Ljubljane, Ivo Rubčić iz Supetra pri Splitu, Mirko Rupel iz Trsta, Ernest Turk iz Ljubljane in Franjo Zgoč iz Dornove pri Ptuju. Promocija bo ob pol 13. v slavni dvorani.

— **Doktorske izpite iz ekonomije in sociologije** je napravil te dni na vseučilišču v Frankfurtu istrski rojak in novinar g. Milo Mirković. Njegova disertacija se je glasila: O vzrokih, ki zakrivljajo, da slovenski narodi zaostajajo na gospodarskem polju. Mlademu g. doktorju naše čestitke.

— **Diplomirani violonisti.** G. Karol Pahor, mestni učitelj na Katinari v Trstu, je postal na bolonjskem konservatoriju absolutni izpit iz violine s ugodnim uspehom.

— **Novi škofje.** V sporazumu med Vatikanom in našo državo so imenovani za škofje: za mariborskega dr. Andrej Karlin, bivši tržaški biskup in za splitskega škofa dr. Klement Bonifacič. Ustoličenje še ni izvršeno.

— **Kongres poštinih uradnikov.** V dnech od 12. do 13. julija se vrši v Beogradu kongres Udruženja poštinih uradnikov in nameščencev kraljevine SHS. Na kongresu se ima razpravljati predvsem vprašanje, kako stališče imajo zavzeti poštini uradniki napram novemu uradniškemu zakonu. Kongresa se udeležijo tudi delegacije Češko-slovaške organizacije brojarstvih in poštinih uradnikov iz Prage.

— **Ko je bil dr. Petič župan...** Pišejo nam: izmed novih šentpeterskih zvonov, ki so jih večerj obesili, nosi eden tudi napis: »Vilijam bil 1. 1923, ko je bil župan v Ljubljani dr. L. Petič.« — Se jedi dr. Petič tudi odzval vabilu na to cerkveno prireditev nam ni znano, vendar se je pokazalo tudi pri teh zvonovih debelo klerikalno-komunistično prijateljstvo. Kakšno odlikovanje za socijalista Petiča, da se nahaja njegovo ime na cerkvenem zvonu ah perpetuum rei mormoriam.

— **Pretrgana električna žica.** Pri večerjanjem sprevodu je bila na križišču Sv. Petra ceste in Škofje ulice vsled neprevidnosti nekega voznika pretrgana električna žica. Nezgodna se k sreči ni nobena pripetila.

— **Uniformirani komunisti.** Večerja, v nedeljo dne 24. t. m., na dan Janeza Krstnika, so se pojavile na Turjaškem trgu pred Delavskim domom skupine uniformiranih komunistov. Bili so to člani socijalističnega telovadnega oddelka. Telovadci so nosili čisto belo uniformo, telovnik prepleten z rdečimi vrvicami, klubok a la Mussolini, črna z živimi rdečimi revolucionarnimi peresoma. Članice so svoj kroj pobrale pri Sokolcih, samo blizu so pordečile. Med Ljubljancami so vzbujali uniformirani komunisti seveda posornost.

— **Poslopje pogrebnežnega zavoda** se ne bo gradilo na Ledini; tam se mora zidati šolsko poslopje.

— **Zegnanje v Trnovem.** Prirojeni humor Trnovčanov in Krakovčanov je večerj prišel do izraza na žegnanju v Hribarjevem gaju. Napredno-gospodarsko društvo za Krakovo in Trnovo je priredilo prav dobro uspešno zabavo. Na programu je bila zabija poroka. Prizor, zelo originalno izveden, je vzbujal mnogo smeha in veselja. Minister zabjega oesarstva v prisotnosti cesarja Rega-Kvaka je poročil Dolgokraka s Skokico. Nato so žabe zapustile Hribarjev gaj ter se preselile v drugo deželo. Maske so bile izborne. Tudi muzej je obiskovalcem podal mnogo originalnih tipov in prizorov iz življenja žabarjev in žab. Razstava je bila prav originalna. V muzeju »Kvake« je bil razstavljen znani »Škendrov protokol«, ki ga hrani Marinka-tov France in kamor se zapisujejo že od leta 1877 važne dogodivščine društva devičarjev in devic.

— **Smrtina kosa.** Umrla je v Ljubljani danes ponoči rodbina g. prof. Josipa Breznika edna hčerka J. e. k. učenka IV. razreda Mladike po kratki, zelo mučni bolezni. Pogreb se vrši jutri v turek ob 15. iz Gledališke ulice št. 10 na pokopališču k Sv. Krištofu. od koder jo potem prepeljejo v Kamnik. Kjer se vrši pogreb v sredo ob 10. dopoldne na pokopališču na Zalah v rodbinsko grobnico. Prizadeti rodbini naše sožalje.

— **Železniški upravitelj** Pišejo nam: Turistovski vlak, ki vozi v nedeljah in praznikih na kamniški progi ima po navadi samo en voz III. razreda, nekaj voz II. razreda in 3 živinske vagona, ki so očividno vnaprej določeni za prevoz turistov. Ker vsaj ob nedeljah po tej progi ne prevažajo živine, vprašamo železniško upravo, ali misli, da so turisti živina? Ako pa predstavljajo ti živinski vozovi morda IV. razred, potem naj za te uvede tudi vozne cene IV. razreda. Kako more železniška uprava zahtevati od turistov, ki se vračajo s trudopolnih tur, da plačujejo vozne listke III. razreda, morajo pa se voziti v živinskih vozovih, kjer ne morejo niti sedeti? Zahtevamo remedium!

— **Stavka mornarjev končana.** Glasom obvestila, ki smo za prešli dne, je mornarska stavka končala že v petek, ker je med lastniki parobrodov in mornarji prišlo do sporazuma.

— **Brivnice bodo v četrtke** (Vidov dan) samo dopolne odprte, ter na praznik, v petek (Sv. Peter in Pavel) ves dan zaprte.

— **Zadruga brivcev** in lasničarjev v Ljubljani.

— **Coljske vesti.** Znanstveno predavanje. Francoski psihater dr. Eugen de Gyn je v soboto zvečer priredil v dvorani hotela »Union« znanstveno predavanje, združeno z eksperimenti iz telepatije, mnemotehnike, sugestije, avtospetije, hipnoze, itd. Predavanje je bilo splošno zanimivo in mu je navzoče občinstvo pazljivo sledilo. Vršilo se je v slovenski. V mestnem vrtu je železniškarsko godbeno društvo v nedeljo od 11. do 12. dopoldne priredilo brezplačen koncert. Bi bilo zelo uместno, ako bi se tak koncert vršil redno v poletnem času, posebno v sredini poletja, ko je pri nas precej tople. — **Nova tvorilnica** za perilo prične v kratkem obratovati v Odrerju blizu čukarne na takov. »Lastnem domu«. — **Živinozdravnik** Vojteh Hrabčiček se je naselil v Celju na Glavnem trgu v hiši Hraminega in posojilništvu se je v petek vršila zadnja abonentna predstava v tej sezoni. Gostovali so Mariborčani z Rob. Braccovo vodstvom »Prava ljubzena«. Izšlo se je do-
— **Češki vest.** Znanstveno predavanje. Francoski psihater dr. Eugen de Gyn je v soboto zvečer priredil v dvorani hotela »Union« znanstveno predavanje, združeno z eksperimenti iz telepatije, mnemotehnike, sugestije, avtospetije, hipnoze, itd. Predavanje je bilo splošno zanimivo in mu je navzoče občinstvo pazljivo sledilo. Vršilo se je v slovenski. V mestnem vrtu je železniškarsko godbeno društvo v nedeljo od 11. do 12. dopoldne priredilo brezplačen koncert. Bi bilo zelo uместno, ako bi se tak koncert vršil redno v poletnem času, posebno v sredini poletja, ko je pri nas precej tople. — **Nova tvorilnica** za perilo prične v kratkem obratovati v Odrerju blizu čukarne na takov. »Lastnem domu«. — **Živinozdravnik** Vojteh Hrabčiček se je naselil v Celju na Glavnem trgu v hiši Hraminega in posojilništvu se je v petek vršila zadnja abonentna predstava v tej sezoni. Gostovali so Mariborčani z Rob. Braccovo vodstvom »Prava ljubzena«. Izšlo se je do-

tudi gledališče je bilo polno občinstva.

— **V Ameriki umirajo od vročine.** Pri nas je še nadalje hladno in jutraj in zvečer kak dan mravnost mraz, v Ameriki pa razsaja velika vročina. V New Yorku je vsled vročine 20. tm. umrlo 20 oseb in v bolnišnicah so jih oddali precejšnje število. Na tisoče ljudi prenočuje po parkih in ob morskem nabrežju. V najboljše delih mesta odpirajo po noči hidrante, da osvežijo ceste. Na razpolago so gasilci, ki polivajo ljudi z vodo poľubno. V Ohiju je umrlo za solnčarico 20 oseb, v Chicagu 15, v Bostonu 9, v Filadelfiji 5. Po Evropi pa nas mučj mraz. Iz Francije poročajo o mrazu, ki je nekaj izrednega za junij in je povzročil že veliko škodo, v Nemčiji je te dni raznih delih padal sneg, ki je napravil ogromno škodo. Zadržila došla poročila naznanjajo, da traja vročina še dalje in da je najhujša v dobri zadnji 40 let. Pričakuje pa se, da kmalu poneha. Človeških žrtev je par stotin v Pittsburgu in tudi drugodi so zaprti mnogo tovarov. Ljudstvo beži iz mest na prsto in v kopališča. Najbolj zadete so države Missouri, Ohio, Illinois, New York, Pensilvanija.

— **Zborovanje debeluharjev na Dunaju.** Po poročilu z Dunaja so večerj avstrijski debeluharji priredili nenavadno zborovanje. Na tem zborovanju so oficijelno in pod kontrolo ugotavljali težo debeluharjev. Rekord je odnesel konjski trgovec Fran Seeböck. Tehta 156 kg.

— **Palace Hotel Therapia, Crikvenica.** Glavna sezona od 1. srpnja do 15. rujna. Hotel potpuno renoviran s 120 soba. Morske i sunčane kupelji. Prvorazredna opskrba. Table d'hôte. Kavana. Bar. Thee d'antant. Cercle d'étrangers. Soba sa čitavom opskrbom od 150 dinara na više.

— **Grand Hotel Libani, Novi Vinodol.** Morske kupelji, osamdeset soba. Prvorazredna opskrba. Sezona od 15. rujna.

— **Gostilničarji in kavarnarji** se opozarjajo na naredbo pokrajinske uprave, ki velja od dneva objave v Uradnem listu t. j. od 23. tm. dalje in ki določa, da znaša davek na pomočni obisk tako gostilne kakor tudi kavarene po 1 Din na osebo. Da se poročajo zaloge davčnih listov, naj se izročata gostom v gostilnah po dva davčna listka za obisk gostilne, gostom v kavarnah pa po štiri davčni listki za obisk kavarene.

— **Prvorazredni koncert v hotelu »Tivoli«.** Vstopnina prost.

— **Kino Tivoli.** »Kaznjence iz temnice Sing-Sing«. Od danes dalje se predvaja velika ameriška pustolovska avantura v 6. dejanjih. Originalni posnetki iz glasovite ameriške kaznišnice Sing-Sing, kamor pridejo, kakor znano, najtežji zločinci, in od koder ni več svobode. Film je prvovrstna učinkovitost.

— **Vrhunec fine mehanike pisanege stroja »STOEWER«.** zastavstvo Ljubljana, Šelenburgova ulica 6. I.

— **Zahtevali po vseh restavracijah** in kavarnah prvovrstna specialna vina v steklenih vrčkah Gjuro Valjak, Grajska klet, Maribor.

TOČBOLA »GOSPOSVET-SKEGA ZVONA«.

Klie »Gospodsvetkega Zvona« ni ostal glas vpljočega v puščavi in tako se je večerj dopoldne ob 15. Kongresni trg zopet napolnil s mestnimi muzičniki, ki so pripele, da poskušajo svojo srečo. V korist naših zaslužnih bratov na Koroškem, se je namreč vršila tombola. Tombola se je pričela okoli 15. in pol. Prve številke so bile klicane 7, 62 in 35. Tombolo je menda odločila številka 82. Razdeljeno je bilo vsega skupaj 70 kvaternov, 50 činkvov in 9 tombol.

Tombolo so zadel: 1. tombola G. Justina Lavrenčič, sopraga knjigovodje. Poljanska cesta št. 8 (pohišstvo); drugo Anton Skuk, voziček naložen z živili, Gosposka ulica št. 10; tretjo Mihael Bricelj, kuhinjsko posodo; četrto Alojzij Stancer, zidar, otroški voziček; Aleksandrova cesta; peto Somrak Marija, kuharica, perilo za ženina, Mikloševa cesta 36; šesto Rjave Neža, kuharica, kompletno umivalno mizo, Kongresni trg 16; sedmo Marija Pogorevnik, železničarjeva žena, blago za žensko obleko, Koroščkova ulica 111; osmo Frida Mašguša, učenka II. razreda meščanske šole, Dunajska cesta 66 (moško obleko) in deveto Matija Pogacnik, knjigovez, Florjanska ulica 12 (sodeček piva).

EKSPLOZIJA BOMBE.

Maribor, 23. junija.

V soboto zjutraj točno ob pol 3. se je iz poslopja v Aleksandrovi c. 14 začel tako močan pok, da so prebivalci sosednjih hiš prestrašeni vstali v prvem hipu, misleč, da se je zgodilo kaj strašnega. Pok se jim je zdel kakor izstrelak iz kanona. Na licu mesta je prihitel stražnik, ki je v tem času ne daleč od tam imel svojo službo. Takoj za njim so prihiteli tudi drugi, ki so prestrašeni ljudi v toliko pomirili, da se je dogodila eksplozija samo v pritličju hiše se nahajajoče pisarne znanega nemškega odvornika dr. Orosla. Od zjutraj dalje je poslopje bilo obrabeno radovedna množica. Prizadeti še pisarne je prišel šele z jutranjim vlakom iz Fale, kjer stanuje preko poletja. Dopoldne se je na lice mesta napotila komisija iz zastopnikov policije, vojaške in sodne oblasti. Po prvi ugotovitvi komisije se je tudi vašemu dopisniku dovolil vstop na lice mesta. Ležalo je mnogo aktov, raztrganih in razkopanih, pohišstvo je večinoma uničeno in zdrobljeno na kose, šipe dvojnih oken, kjer se nahajala železna omrežja, vse zdrobljene, več kosov eksplozivne tvarine je zadelo ob okno na vrh, kjer se nahajala pisarna Delniške pivovarne. En tak kos je nekoliko vgnolil tudi omrežno palico na oknu, kar je dalo povod prvi domnevi, da je bila eksplozivna snov vržena skozi tisto okno, kar pa je skoro nemogoče. Na vsakem stropu, nad katerim stanuje mestni fizik dr. Leonhard, se vidijo mnogotevni sledovi izstrelkov. Visti, ki so krožile po mestu, da se je strop udrl in da se je pod razvalinami pokopala vsa dr. Leonhardova rodbina, so brez vsake podlage. Pri eksplozivni splohi ni bilo človeških žrtev in tudi ne druge materialne škode, kakor zgolj res velike škode v Oroslovi, deloma tudi v sosednji hiši znanca. Bomba pa je bila

šla na mestu, kjer je stala šefova pisalna miza, pod katero se nahaja 25 do 30 cm globoka in precej široka udrtina. Iz tega sklepa, da se je razstrelina materiala morala nahajati pod mizo ali na mizi; nekateri domnevajo tudi v miznici. Ali je bila to bomba ali pekleniški stroj ali kake vrste šrapnel, to v tem času še ni ugotovljeno. Iz dejstva, da je dr. Orosel znan lovec, se delajo razne kombinacije. Skoro izključeno pa je, da je sedal, da bi bil razstrelivo kdo vrgeł skozi okno. Stražnik, ki je bil tam blizu ob tem času stražil, vé dobro, da v tistem času na tej cesti ni bilo videti žive duše razven nekoga narednika, ki je prišel od spodaj po cesti proti njemu. V nasproti dr. Oroslove pisarne se nahajajoči pisarni dr. Barleta sta to noč snaili pod dve ženski, ki sta okrog 2 ure, torej prilžno pol ure poprel odšli, ne da bi bili kaj sumljivega slišali. Glede povoda in storilcev krožijo po mestu seveda najrazličnejše, pa tudi najneverjetnejše vesti in kombinacije. Sovražniki Oroslove v slovenskih in nemških krogih so ta dogodek seveda takoj naprtili »Orjuni«, čeprav je, kakor rečeno, izključeno, da bi bil razstrelivo sploh kdo mogel vreči od zunaj skozi dvoje, in še dobro zameženih oken, baš na šefovo mizo. Za politični atentat tudi ne govori nobena okolnost. Dr. Orosel je bil svojčas res strasten sovražnik Slovencev, toda od prevrata sem se ni razen dogodkov 27. januarja 1919 nikjer posebno eksponiral, vsaj ne v sovražnih nastopih napram Slovincem. Ako gre tu sploh za akt maščevalnosti, bi prihajalo v poštev preje njegovo stališče kot oskrbnika Girmeyerjevih hiš. Pa tudi v tem slučaju bi maščevalec moral razstrelivo spraviti v pisarno, kar je zopet malo verjetno, ker so bila vsa vrata zaprta. Isto velja o tretji kombinaciji, da bi se bil kdo njegovih klientov maščeval. Preostaneta torej le še dve eventualiteti, glede katerih pa ob tem času še ni uestno govoriti.

Po vseh podatkih, kar jih je do danes na razpolago, se eksplozija v dr. Oroslovi pisarni zavila je še bolj v zagonetno megljo. Odprto stoji vprašanje, ali gre tu za nesrečo vsled malomarnosti, za slučajno samookplozijo v pisalni ali na pisalni mizi se nahajajoče granate, ali gre tu za dobro premišljen atentat in iz katerega vzroka. Po najdenih drobtinah, zlasti po bakrenih obročkih, takozvanih »Führungsringe«, soditi, je ugotovljeno, da imamo tu opraviti z eksplozijo granate in sicer najbrže 7 cm italijanske granate. Okolnost pa, da niso našli vžigalca, vzbuja domnevo, da se je ta ali neznano kam izgubil, oziroma ga je kdo skril, vabil pobral, ali pa ga sploh ni bilo več pri granati in se je razstrelivo izvršilo v spodnji shrambi granate, pri čemer pa je odprta še ena možnost, ki vodi sled na atentat, namreč, da je nekdo granato brez zgornjega vžigalca nalašč pripravil za preračunato eksplozijo, torej da je pri tem zasledoval ali namen vlom v blagajno ali da se je maščeval z uničenjem bolj aktov kot pohištva. Torej politično maščevanje je izključeno.

Splošno mnenje je, da je dr. Orosel sam hranil tako granato in da je prišla iz raznih vzrokov do eksplozije. Na tej podmeni ne spremeni prav nič dejstva, da je dr. Orosel razpisal 5000 Din nagrade za izsleditev storilca. Dr. Orosel sam dobro ve, tudi če bi ne bil tako dober jurist, da bi imel radi ogroženja javne varnosti stitnosti s paragrafi o malomarni shrambi nevarnih eksplozivnih snovi. Mi le beležimo kot kronisti tudi to, po mestu splošno razširjeno kombinacijo, ne da bi zanjo prevzeli odgovornost. Irtotako le beležimo verzijo, da je bila eksplozija vzporedjena iz političnih motivov, da bi se jo potem naprtilo »Orjuni«, kar pa je tudi malo verjetno.

Glasbeni vestnik.

— **Sporod II. javne produkcije gojencev konservatorija »Glasbene Matice«** v Ljubljani, ki se vrši danes, v ponedeljek, dne 25. junija 1923 ob osmih zvečer v Filharmonični dvorani. 1. a) Smetana: Buchtele, solo iz opere »Dalibor«. b) Moszkovski: Španski ples št. 5, igra na gosli Susteršič Vinko, IV. prip. r. (Gola J. Slaisa). 2. Schumann: Godno sepetanje, poje Broje Nadina, IV. k. let. (Gola G. Wistinghausen). 3. a) Grieg: Pred tabo, b) Milojević: Vieux Conte, c) Novak: Serenada: igra na klavirju Novakovič Božica, i. kons. let. (Gola J. Ravnik). 4. Scherzino: Humoreska, igra na trobentu Libersar Alojzij, V. kons. let. (Gola V. Tychotha) na klavirju spremlja Miklavčič Pavla. 5. Hildach: Dekliški spev, poje Gostiša Nada, IV. kons. let. (Gola G. Wistinghausen). 6. Sitt: Concertino za gosli, igra Kresnik Peter, I. kons. let. (Gola J. Vedral). 7. a) Smetana: Polka v Fis-duru, b) Schumann: Grilčki, igra na klavirju Josin Magda, IV. kons. let. (Gola gđ. Švajgarjeve). 8. Schumann: Ne srdim se, poje dr. Groyer Fran, III. kons. let. (Gola G. Wistinghausen). 9. a) Rachmaninov: Preludij, b) Rachmaninov: Humoreska, igra na klavir Vogelnik Marica, IV. kons. let. (Gola J. Ravnika). 10. Weingartner: Praznik ljubezni, poje Ovsenik Franciska, IV. kons. letnik. (Gola G. Wistinghausen). 11. F. Strauss: Koncert za godalni rog, igra Smrekar Alojzij, V. kons. let. (Gola G. O. Šan). 12. W. A. Mozart: Koncert v E-duru, igra na gosli Prosenec Radovan, II. kons. let. (Gola K. Jeraja). 13. a) Lajovic: Mesec v izbi, b) Škerjanc: Vijzija, poje Verbič Milena, IV. kons. let. (Gola G. Wistinghausen). 14. a) Suk Josip: Pomlad, b) Suk Josip: Hrepenenje, igra na klavirju Cop Milica, IV. kons. letnik (Gola gđ. Švajgarjeve). — Vabiljo se v prvi vrsti starši in sorodniki gojencev ter ostalo občinstvo, ki se za razvoj glasbe zanima. — Vstop prost, pobirajo se le prostovoljni prispevki.

— **Pevski zbor »Glasbene Matice«.** Danes zvečer ob 6. in en četrt se vrši pevska vaja za moški zbor. Jutri, v turek, se enkrat opozarjamo na prijateljski sestanek, ki se vrši ob osmih zvečer v hotelu Tivoli. Vabljeni so tudi vsi prijatelji zbora. Odbor.

— **Pevski zbor Glasbene Matice** v Ljubljani. V turek dne 26. tm. po 8. zvečer družabni sestanek vseh pevk in pevcev v hotelu Tivoli (Svitarja). Vabljeni so tudi vsi prijatelji naših pevcev. Na Vidov dan, dne 28. tm. sodelujemo pri prireditvi Saveza nabavilčičkih združenj na vrtu restavracije »Zvezda«. Zbirališče točno ob 8. uri, v središču dvorane. Nastop je za vse

članice in člane obvezen. V ponedeljek, dne 25. tm., v turek in v sredo, vsaki dan ob 6.15, pevska vaja za moški zbor. Vsi in točno! Odbor.

Kultura.

— **Ljudmil Hauptmann.** Staroslovenska in staroslovenska »svoboda«. (Ponatisk iz »Casa« št. 5, 1. 1. 1923). Ljubljana 1923. V tem članku odgovarja univerzitetni profesor L. Hauptmann ljubljanskemu arhivarju dr. Malu, ki je z veliko vneto skušal pobiti Hauptmannove nazore o socialni in politični zgodovini Slovencev v zgodnjem Srednjem veku. Ko človek prečita in odloži dično pisani Hauptmannov odgovor, ki prav za prav predstavlja dopolnilo k njegovim prejšnjim študijam, mora reči, da njegov odgovor dr. Mala ničevni in da kritiki v obče ne razume toka naše starejša zgodovine. Gosp. Mal se drži na šablonski način in površno stavkov in besed brez vsake širše zgodovinske podlage in brez vsakega sociološko-kulturnega pojmovanja. Vsekakor težak očitke za znanstvenika dr. Mala če mu protivnik očita, da je celo prezrl oceno svojega prijatelja dr. Mantuanija. In s takim piškavim delom kot je dr. Malovo »Nova pota Slovencev historijografije« se diči in šopiri dnevno klerikalni žurnalisti! Res sramota za naš čas! No, klerikalci potrebujejo špektakla za svoje temne namene, za varanje ljudstva.

— **Rijavec ostane v Beogradu.** Operni pevec g. Rijavec v Beogradu, je dopisnik zagrebške »Riječi« izjavil, da je vest o njegovem angažiranju v Osijeku neistinita in ostane še nadalje v Beogradu.

Gospodarstvo.

— **Prodaja živega srebra.** Glavna carinarnica v Ljubljani bo prodala dne 27. junija tl. ob 10. uri dopoldne v magazinu »A« na javni dražbi 13½ kg živega srebra. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 25. junija (Izv.)** Zaključek. Devize: Curli 15.925, 15.95, Pariz 5.45, 5.52, London 408.—, 411.—, Berlin 0.08, 0.0875, Praga 2.67, 2.68, Dunaj 0.1245, 0.1255, Trst 3.99, 4.—, New York 88.—, 88.50, Budimpešta 1.02, 1.06. Valute: dolar 87.—, 87.50, Kč 2.63, 2.64.

— **Curli, 25. junija (Izv.)** Današnja predborza: Beograd 6.35, Berlin 0.0051, Amsterdam 218.85, New York 5.58, London 25.77, Pariz 34.57, Milan 25.07, Praga 16.72, Budimpešta 0.065, Bukarešta 2.85, Varšava 0.0053, Dunaj 0.0078%, avstrijske žigosane krone 0.0078%.

Turistika in sport.

— **DOMAČE NOGOMETNE TEKME.** — **Zagreb, 25. junija.** Sobotna nogometna tekma med Hakoach (Dunaj) i Concordia (Zagreb) 3 : 1 (2 : 1). Nedeljska nogometna tekma Hakoach i Hašk 1 : 0. Dva igralca sta bila ranjena. Eden si je zlomil ključnico. — **Rokometna tekma** Turija i Primorje 3 : 1.

— **Sturm, Graz i Primorje prvi den 7 : 3, drugi dan 5 : 1.** Poročilo o tehnikah priobčimo radi pomanjkanje prostora šele jutri.

INOZEMSKÉ NOGOMETNE TEKME.

— **Dunaj, 25. junija (Izv.)** Občinstvo je z napietim zanimanjem sledilo večerjnjim nogometnim tekmam med »Sparto« ea »Rapide« na igrišču Hohenwarte. Navzočih je bilo 35.000 ljudi. Čehoslovaci so popolnoma porazili Dunajčane. Rezultat 4 : 1 (2 : 0). — **Prasko** moštvo je podalo klasično silko, kako je treba igrati nogomet. Vse moštvo je igralo izborno, vrnomo je bilo kritje in igralec Kada je bil ves čas suveren na igrišču. Igra Sparte je frapirala Dunajčane. — **Pri Rapidu** se je edino odklonil in je vtrajal v svoji poziciji Vesely. Med igro je bil Steiner ranjen v oko. V 20 minuti je Koželuh zabil prvi gol. Drugi gol je padel v 30. minuti. Zabil ga je Dvoracek. Regnar tretjega in Hajny četrtega. — **Praga, 24. junija.** Rezultat tekme čehoslovaško moštvo proti češkoslovenskemu 6 : 0.

Društvene vesti.

— **Slov. zdravniško društvo.** XI. in zadnji sestanek znanstvenega oddelka Slovenskega zdravniškega društva se vrši v sredo 27. tm. ob 17. v predavalnici Bolnice za ženske bolezni s sledečim sporedom: Prof. dr. Zalokar: Vnetje urachus za demonstracijami, dr. Kern: Zdravniške razmere v Ameriki. Odbor.

— **II. rodna glavna skupščina mestnega združenja Ferlanega Saveza Ljubljana** se bo vršila v turek 26. junija tl. ob 17. uri na realki. Dnevni red: Poročilo upravnega in revizijskega odbora, razpored dežurnih in služajnosti. Vab

BERSON

Berson je in ostane najboljša kvaliteta znamka. Varuje čevlje, cenejši in trpežnejši je od vsakega. Od vašega čevljarja zahtevajte, da vam priredi Berson gumi podpetnike in gumi podplate.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. COREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

Kupimo vsako množino
starega svinca.
PUSKARNA V. KRANJU.
6394

Mesečno sobo,
NEMEBLOVANO, s separatnim vhodom v sredini mesta, ISEEM ZA TAKOJ. — Ponudbe pod »Soba/6523« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Kumno, janež,
RDEČO DETELJO, SEMENSKO AJDO, LIPOVO CVETJE, SUHE GOBE itd. plačuje najbolje — SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.
6275

Pisalni stroji, potrebščine
mekanična delavnica
(popravljalnica)
L. BARAGA, Ljubljana,
Šelenburgova ulica 6-1.

Enonadstropna hiša
z velikim prostornim trgovskim lokalom sredi mesta Ljubljane PO ZELO UGODNI CENI NAPRODAJ. — Ponudbe pod »Sigurna bodočnost/6549« na upravo »Slov. Naroda«.

POSLOVODJO-
ZELEZNINARJA,
absolutno samostojnega delavca, ISEEM ZA TAKOJSEN NASTOP ZA MESTO NA GORENJSKEM. — Ponudbe pod Poslovodja/železninar/6524 na upravo »Slov. Naroda«.

Trstjezastrop
izdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.

Skoro nov PIANINO

prvovrstne trdke »Förster«, kovinasta oklopna konstrukcija, ter KRATEK KLAVIR (Stutzflügel), skorov nov, kovinasta oklopna konstrukcija (Kreuzsait. 7. okt.). PO UGODNI CENI NAPRODAJ. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 6503

Klavirska delavnica
R. WARBINEK Ljubljana
Kilšerjeva ulica 5.
Popravilam in uglašujem klavirje in harmonije strokovno in ceno.

POZORI 5307
Originalna Puchova dvokolesa z dobro pneumatiko po Din 1900. Več najnovejših motorjev, novih in rabljenih in različnih otroških vozičkov po ceni na prodaj. TRIBUNA* F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Kupim bukova drva,
bukove in hrastove
prage.
Ponudbe z navedbo cene, prosto vagon oddajna postaja, na: D. Frančič, Črno melj. 6583

Banatsko pšenico la
razprodaja na vagon, paritet vsaka postaja v Sloveniji, M. BIELIČ, Dunajska cesta 33 (pri »Balkanu«) po najnižjih dnevni cenah. 6576

Pristni, naravni
malinčev sok
s sladkorjem vkuhan
po 21 dinarjev za 1 kg
nudi lekarna
dr. G. Piccoli - Ljubljana
Dunajska cesta

Prodaj 400 in tudi
manj delnic »Jadranske
banke«.
Ponudbe pod Delnice I. B./6570 na upravo »Slov. Naroda«.

Išče se stanovanje
(dve sobi in kuhinja) za mesec
julij in avgust. — Ponudbe pod »Julij in avgust/6586« na upravo »Slov. Naroda«.

Defektno koruzo
(ZA KONJE) razprodaja
na vreče in vagon
M. BIELIČ, Dunajska cesta
št. 33 (pri »Balkanu«) po
najnižjih dnevni cenah. 6574

Dva bencin-motorja
(prvi 6 do 7 HP, prevoznik,
trdke Schuttlevorth, drugi
4 do 5 HP, prevoznik, trdke
Internationale) popolnoma
v dobrem stanju, NAPRODAJ. — Več se poizve pri
Antonu Kremžarju, St. Vid
74 nad Ljubljano. 6566

Premog, cement
in
strešna opeka
stalno v zalogi pri
H. Petrič - Ljubljana,
Dunajska cesta 33. Telefon
št. 366. Skladišče: »Balkan«.

Poznan Maršnerjevi
„Šumeči“
(Brause)
limonadni praški kakor
tudi vse vrste bonbonov,
keksov, čokolade, vafelnov
za sladolep itd. se dobi vedno
v veliki izbiri pri trdku
Josip Vitek
Ljubljana, Krakov trg 8.
(zraven Mestnega doma.)
Zahtevajte cenik! Na debelo
5609

Mehlovana soba

s posebnim vhodom, v sredini
mesta, SE IŠČE s 1. julijem.
Ponudbe pod Soba se išče/6587 na upravo »Slov. Naroda«.

Postranski zaslužek
SE NUDI DAMAM IN GO-
SPODOM, KI IMAJO VELIKO
ZNANSTVA V IMOVITEL-
SIH KROGIH. — Ponudbe pod
»Dobro zaslužek« na: Aloma
Company, anončna družba z o.
z., Ljubljana, Kongresni trg 3.
6547

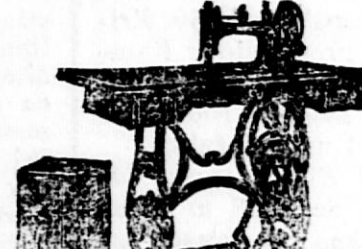
Prof. Dr. Valenta
ne ordinira do
sredi avgusta.

HIŠA napredaj
v Ratečah na Gorenjskem, od-
daljena četrte ure od italijanske
meje, tik šole in farne cerkve.
Pri hiši se nahaja hlev za 20
govedi, zidani svinjaki, v nad-
stropju se lahko naredi deset
lepih sob za letovičarje; pri-
pravna je za vsako trgovino ali
hotel. Lep sadni vrt (občinske
prave). — Naslov pove upra-
va »Slov. Naroda«. 6578

ANA VATOVEC
ERNEST LEMPFERT
poročena
Trst-Benetke Hamburg
25. junija 1923

Trgovski
pomočnik
dober detajlist se sprejme v
špecerijsko trgovino v Ljub-
ljani. Ponudbe na upravo
Slov. Naroda pod Detajlist
6557.

Trgovci v
Ljubljani!
Kateri bi bil voljan od-
stopiti eno izlozbo v svoji
trgovini za prodajo naših
proizvodov na drobno in na
debelo proti proviziji?
Tvornica bičevnikov na
Lavrici Ogrin & Peric.

Pozor! Oglejte si

veliko zalogo ravno došlih šivalnih
strojev najfinije vrste po zni-
žanih cenah, 10 letna garan-
cija. Ceniki na razpologo. Kolesa
za moške in ženske po nizkih
cenah, dokler traja zaloga. Se
priporoča za obilni obisk trdka
IOS. ŠELOVIN-ČUDEN, Ljubljana,
Mestni trg št. 13.

Knjigovodja (-kinja)

vešč ameriškega knjigovod-
stva, SE IŠČE za popoldanske
ure. — Naslov pove uprava
»Slovenskega Naroda«. 6577

Kratek KLAVIR,

še dobro ohranjen, CENO
NAPRODAJ. — Naslov pove
uprava »Slov. Naroda«. 6568

Izurjena šivilja

perila in oblek IŠČE DELA
PO HIŠAH. — Naslov pove
uprava »Slov. Naroda«. 6565

Za vezenje damskih
oblek in plaščev na
stroj se išče prvovrstna
izvežbana moč
(Stickerin). Delo se na željo
odda tudi na dom. — Naslov
pove uprava »Slov. Naroda«. 6579

BANATSKO MOKO la

na vreče in vagon razpro-
daja M. BIELIČ, Dunajska
cesta 33 (pri »Balkanu«) po
najnižjih dnevni cenah. —
Jamči se za prvovrstno bla-
go. 6575

OVES, KORUZO, la

na vreče in vagon razpro-
daja M. BIELIČ,
Dunajska cesta 33 (pri
»Balkanu«) po najniž-
jih dnevni cenah. 6573

Eno do dve mehlovani sobi
zelo snažni v dobri hiši se iščeta. Ponudbe na upravo
Slov. Naroda pod Zelo dobro plačam 6588.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu ter vsem prijateljem in znancom na-
znajava, da otvoriva v nedeljo, dne 24. junija gostilno v
Sp. Siskih na Vodnikovih cestah 9., preje gostilna pri Anžku.
Za dober prigrizek in pristno kapljico preskrbljeno.
Se priporoča za obilen obisk
Antonija Brodnik in Av. Selina.

HAMBURG
AMERIKA
LINIJA
in
UNITED AMERICAN LINES INC.
Filijalka
Simon Kmetec, Ljubljana,
Kolodvorska ulica št. 26.
Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja
točna pojasnila in prodaja vozne listke.
ODHOD IZ LJUBLJANE VSAKI TEDEN.
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
J. G. DRAŠKOVIĆ Zagreb,
»B« cesta pri državnem kolodvoru.
PODRUŽNICE: Beograd: Balkanska ulica 25. — Sušak: Jovo Gj.
Ivošević, Karolinska cesta 160. — Split: Ante Bulić Dioklecijanova
obala 13. — Gruž: Ivo Lovričević. — Bitoli: Gjorgje J. Dimitri-
jevič & Komp., Bulevard Kralja Aleksandra 187. — Vel. Bečkerek:
Dušan Lj. Mihajlovič, Trg Kralja Petra 4.

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik.

Brez posebnega obrestila.
+
V neizmerni tugi sporočamo, da smo izgubili našo pridno
in dobro edino hčerko oziroma sestrico
Jelko
učenko IV. razreda Mladike,
ki nas je, stara komaj deset let, po kratki, zelo mučni bolezni,
danes ob 2. ponoči za vedno zapustila.
Ubožico bomo spremlili v torek, 26. t. m. ob 3. popoldne
iz Gledališke ulice št. 10 do pokopališča pri Sv. Krištofu, odkoder
jo potem prepeljemo v Kamnik. V Kamniku jo položimo v sredo,
27. t. m. ob desetih dopoldne na pokopališču na Žalah v rod-
binski grob k večnemu počitku.
Vse, ki so blagega otroka poznali, prosimo, da ga ohr-
nijo v trajnem spominu.
V Ljubljani, dne 25. junija 1923.
Prof. Josip in Nuša Breznik,
stariši.
Igor, Marko,
brata.

Klimatično
bivališče na
jezeru!

BILED
letna sezija 1923.

CASINO

vse atrakcije kopališč.

Otvoritev 28. junija.

CERCLE DES ETRANGERS!

Klimatično
bivališče na
jezeru!

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem prežujo vest, da je naša nad vse ljubljena, predobra mati in sestra, gospa

Marija Rosina roj. Juvančič

sodnega svetnika vdova

danes ob pol 12. dopoldne po mučni bolezni, v starosti 55 let, previdena s sv. za-
kramenti, izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb predrage pokojnice se vrši v ponedeljek, dne 25. t. m. ob 4. po-
poldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Radoče pri Zld. mestu, dne 23. junija 1923.

Dr. Ernest Rosina, sodnik, sin. — Milena Rosina, hči. — Dr. Anton Paegel,
Frano Juvančič, brata. — Berta Smole, Ema Plotweiss, sestri.